

EXPUNERE DE MOTIVE

Descrierea situației actuale

România este unul dintre statele europene expuse în mod semnificativ la dezastre naturale, acestea având un impact semnificativ asupra dezvoltării economice și sociale a comunităților locale.

În cazul României, subiectul dezastrelor naturale a fost cercetat și discutat din ce în ce mai intens începând cu anul 2008, an în care a fost introdusă prin Legea nr.260/2008 privind asigurarea obligatorie a locuințelor împotriva cutremurelor, alunecărilor de teren și inundațiilor, obligația proprietarilor de locuințe de a încheia o asigurare pentru riscurile de cutremur, inundații și alunecări de teren.

În acest context odată cu emiterea Legii nr.260/2008 s-a avut în vedere punerea în practică a uneia dintre subcomponentele proiectului de diminuare a riscului în cazul producerii calamităților naturale. Această subcomponentă a avut ca obiectiv elaborarea și implementarea Programului Român de Asigurare la Catastrofe care are ca scop sprijinirea cetățenilor și a Guvernului României în reconstrucția locuințelor distruse în urma dezastrelor naturale. În acest context trebuie spus că, unul dintre obiectivele majore ale sistemului a fost și este de a reduce cât mai mult posibil efortul financiar al Guvernului în cazul producerii unui dezastru major.

Proiectul a fost implementat pe baza acordului de împrumut dintre România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare privind finanțarea „Proiectului de diminuare a riscurilor în cazul calamităților naturale și pregătirea pentru situații de urgență”.

Totuși, la aproape zece ani de la emiterea Legii nr.260/2008 privind asigurarea obligatorie a locuințelor împotriva cutremurelor, alunecărilor de teren și inundațiilor, trebuie spus că dificultățile cu care se confruntă actualul sistem de asigurări obligatorii de locuințe sunt extrem de complexe, fiind generate în principal de nivelul redus de acceptare în rândul populației, gradul de acoperire situându-se sub 20% din totalul fondului locativ, ceea ce a generat necesitatea găsirii unor soluții pe termen scurt, mediu și lung pentru asigurarea sustenabilității sistemului în condițiile actualului nivel al primei de asigurare stabilit de către legiuitor, nivel al primei ce a fost anterior calculat pe baza unui grad de cuprindere în asigurare de 100%.

De asemenea apariția tot mai frecventă a unor dezastre naturale ca urmare a furtunilor și tornadelor a scos la iveală vulnerabilitățile și ineficiența sistemului de prevenire și protecție a populației în cazul unor calamități de acest fel.

Schimbări preconizate

Propunerea legislativă vizează modificări referitoare la:

- introducerea riscului de furtună în categoria dezastrelor naturale ale căror consecințe sunt acoperite prin prezentul proiect;

- posibilitatea încheierii contractului PAD în același contract cu alte asigurări facultative emise de alți asigurători în sistem de coasigurare. În acest fel, modificările vin în întâmpinarea implementării noilor prevederi ale Directivei (UE) 2016/97 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 ianuarie 2016 privind distribuția de asigurări transpusă în legislația națională prin Legea nr. 236/2018 privind distribuția de asigurări, facilitându-se accesul clienților/contractanților și potențialilor clienți/contractanți la produse de asigurare care să corespundă cel mai bine cerințelor și nevoilor acestora. Totodată este încurajat și accesul facil la produse de asigurare întrucât nu sunt crescute în mod artificial numărul documentelor necesare a fi prezentate potențialilor clienți înainte de încheierea contractului de asigurare;

- modificări privind adaptarea cerințelor care trebuie îndeplinite de către PAID conform noului regim de supraveghere Solvabilitate II în special prin respectarea prevederilor legale definite la art. 1 alin. (2) pct. 37 din Legea nr. 237/2015:

„37. prevederi legale:

a) prezenta lege și reglementările emise de A.S.F. în aplicarea acesteia;

b) actele delegate, standardele tehnice de reglementare și cele de aplicare emise de Comisia Europeană;”

Această propunere este necesară întrucât societățile supravegheate conform noului regim trebuie să respecte pe lângă legea mai sus menționată și regulamentele emise de Comisia Europeană și Ghidurile EIOPA transpuse prin reglementări emise de către A.S.F.;

- liberalizarea accesului în acționariatul PAID – vor putea fi acționari la această societate orice alte entități, persoane juridice, care singure exercită drepturi ce decurg din deținerea unor acțiuni care reprezintă maximum 25% din capitalul social al PAID, iar societatea va putea să își extindă acționariatul, inclusiv prin oferta publică, în condițiile Legii nr. 24/2017 privind emitenții de instrumente financiare și operațiuni de piață;

- liberalizarea canalelor de distribuție pentru contractele PAD prin modificarea articolelor de lege care prevăd faptul că distribuția contractelor PAD se realizează exclusiv prin intermediul societăților de asigurare. Modificările vin în întâmpinarea implementării noilor prevederi legale privind distribuția de asigurări. În acest mod, inclusiv autoritățile administrației publice locale sau alte instituții pot distribui produsul de asigurare PAD;

- pentru facilitarea intrării în vigoare cât mai rapide a noilor contracte pentru riscul de cutremur se propune introducerea unei perioade neacoperite de 5 zile de la emiterea unui contract nou, doar pentru riscurile predictibile de alunecare de teren și inundații, pentru riscul de cutremur aceasta intrând în vigoare din ziua următoare plății. S-a avut în vedere evitarea situațiilor în care contractul PAD este încheiată doar atunci când riscul de alunecare de teren sau inundație este cert, el manifestându-se deja în zona locuinței;

- clarificarea obligativității încheierii contractului PAD pentru toate imobilele cu destinație de locuințe indiferent dacă acestea sunt sau nu utilizate efectiv în acest scop;

- clarificarea dreptului proprietarilor de imobile în clasa I de risc seismic de a încheia un contract facultativ fără a prezenta dovada încheierii PAD, în condițiile imposibilității legale de a încheia un contract PAD în lipsa unor lucrări de consolidare a acestora;

- menționarea sumei asigurate și a primei aferente în RON și posibilitatea actualizării sumelor respective prin legislație secundară emisă de A.S.F. cu avizul prealabil al Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice;

- modificarea unor prevederi cu privire la dreptul de despăgubire în cazul construcțiilor la care au fost realizate modificări neautorizate asupra structurii de rezistență. Asigurații nu vor fi despăgubiți doar pentru partea de pagubă care a fost produsă/favorizată ca urmare a lucrărilor efectuate. Sancțiunea excluderii va fi proporțională cu efectul pe care îl au lucrările asupra structurii de rezistență a locuinței;

- clarificarea unor aspecte referitoare la beneficiarul contractului PAD;

- clarificarea procedurii depunerii cererii de despăgubire;

- introducerea posibilității ca PAID să poată prelua activitatea de constatare și evaluare a prejudiciilor, precum și stabilirea cuantumului despăgubirii de la asiguratorii care au eliberat contractul PAD;

- corectarea anumitor proceduri în relația PAID - autorități publice locale: primăriile urmând a furniza liste cu imobile doar la solicitarea PAID, în prezent, legea obligă la informarea semestrială a PAID;

- simplificarea schimbului de informații între societățile de asigurare și PAID, eliminarea obligativității transmiterii semestriale către PAID a listei contractelor facultative;

- abrogarea contravențiilor în cazul nerespectării obligației persoanelor fizice și juridice de a încheia contractul PAD;

- eliminarea prevederilor caduce.

Față de cele prezentate, a fost elaborată Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr.260/2008 privind asigurarea obligatorie a locuințelor împotriva cutremurelor, alunecărilor de teren și inundațiilor, pe care o supunem aprobării.

INITIATORI

Gheorghe Simon - Deputat PSD
Liviu-Marian Pop - Senator PSD